

קול תודה

עלון התחזקות חודשי בענייני השבח וההודאה לכורא עולם

הריעו לה' כל הארץ

לך", וכיוצא בזה. כל ההודאה שבו נאמרה בלשון קריאה כללית אל כל בני הארץ: "הריעו", "עבדו", "בואו", "הודו", "ברכו".

ללמדך, כי זהו עיקר התודה, להרגיש את השאיפה שכל בני העולם יריעו ויאהבו את ה' (הריעו מלשון רעות). כמו שכתב הרמב"ם (ספר המצוות ג) במצוות "ואהבת את ה' אלהיך", מכלל מצות האהבה שנהיה קוראים לבני האדם כולם לעבודתו יתעלה ולהאמין בו, כמו שכשאנחנו אוהבים איש אחד נספר בשבחיו ונקרא לבני אדם אחרים לאהוב אותו.

גם בברכת 'מודים' ובברכת המזון לאחר שאנו מפרטים את כל החסדים שהשי"ת עשה איתנו, אנו אומרים "ועל הכל... יתברך שמך בפי כל חי", ועל כולם... וכל החיים יודוך סלה" - אחרי כל הדברים הללו שנתת לנו, נברך אותך שיתברך ויתרומם שמך בין כל אנשי העולם.

מעתה, כאשר אנו מודים להקב"ה באמירת פרק "מזמור לתודה", נוכל לומר את מילות המזמור מתוך רגשי הודיה לה', בהשתוקקות ובתפלה מעין זו; כגון, כאשר אומרים "הריעו לה' כל הארץ", ניתן לכוון: 'אנא, זכנו שעל ידי אמירת תיבות אלו תושפע התעוררות על כל בני האדם בכל העולם, שכולם יזכו להשמיע קול תרועה וזמרה, ולהודות להשם יתברך על נפלאותיו האינסופיים... וכן בכל המזמור.

אמירת המזמור בצורה מרוממת שכזו, בכוחה לבטל כל גזר דין קשה ח"ו, כמו שאמרו חז"ל (שבת קי"ט): "כל העונה 'אמן' יהא שמיא רבא מברך' בכל כחו, קורעין לו גזר דינו". ומסביר המהרי"ל בלוך זצ"ל בספרו "שיעורי דעת": "בכל כוחו, היינו שכל הוויית נשמתו ורגשותיו יתמלאו בשאיפה וכמיהה שיתקדש שם שמים בעולם, ומתוך מעמקי נפשו תפרוץ הקריאה 'יהא שמיא רבה מבורך'".

השתוקקות זו לריבוי כבוד שמים כה מרוממת את האדם, עד שבשמים אף יקרעו את גזר דינו. יזכנו ה' לומר "מזמור לתודה" מתוך רוממות הלב ומתוך שאיפה שכל בני העולם יתעוררו להרגיש אהבה נלהבת לאביהם שבשמים, ויודו לו בכל לב ובכל נפש על כל החסדים המלווים אותם כל רגע מחייהם.

ב קורבן תודה ישנם ארבעה סוגי לחמים: שלוש מצות ולחם חמץ אחד.

כתוב בטור (או"ח תע"ה), ששלושת המצות בקערת ליל הסדר, הן כנגד שלושה מיני המצה שבקורבן תודה. נמצא שבבילל הסדר אכלנו מצות המקבילות למצות של קורבן התודה, ואת סוג הלחם הרביעי שבקורבן, החמץ שאסור לנו בפסח, מביאים בחג השבועות ב"קורבן שתי הלחם" שכולו חמץ [ע' גליון סיון תשע"ז למה מחכים להביא את חלק החמץ עד שבועות].

יוצא, שחודש אייר נמצא בין שני חלקי תודה אלו, המתחילים בניסן עם תחילת הגאולה, ומסתיימים בסיון עם קבלת התורה על הר סיני. ספירת העומר המגשרת בין שני חלקי תודה אלו, מזכירה לנו לא לשכוח שאנו נמצאים באמצע ימי הודיה, ולהוסיף להתעלות כל יום בשלבי ההודיה, בבחינת "והוספתי על כל תהילתך".

על כן, זהו הזמן המתאים להתבונן במהותו של קורבן תודה, וללמוד ממנו כיצד מודים לה'.

בזמן המקדש, אדם שיצא מצרה הביא קורבן תודה עם ארבעים לחמים. מדוע דווקא בקורבן תודה צריכים להוסיף כמות כזו גדולה של לחמים? מברך הנצי"ב מוולאזין זצ"ל: עיקר רצון השי"ת מאדם שזכה לחסד עליון מיוחד, הוא, שמתוך רגשי הכרת טובה לרבש"ע, יפרסם את הנס שנעשה לו, וירבה על ידי כך כבוד שמים בעולם.

על כן מצוותו היא להביא ארבעים לחמים, המצריכים אנשים נוספים לעזור לו לגמרם בזמן הקצר הניתן לאכילתם, מהקרבנות הקורבן ועד חצות הלילה. זה הביא אותו להזמין עוד אנשים ממקורביו ל"סעודת הודיה", שבה הוא יפרסם להם את הנס שנעשה לו. ככתוב בתהילים (ק"ז, כ"ב): "יזבחו זבחי תודה - ויספרו מעשיו ברינה... וירוממוהו בקהל עם".

דבר זה גם לומדים מהמזמור המיוסד על עניין ההודיה לה' יתברך, "מזמור לתודה" (תהלים ק'). אף על פי שכל ענינו של המזמור הוא להודות לה', לא מצינו בו במפורש אף מילה של הודאה אישית כמו שמצינו בשאר מזמורים: "אודה ה' בכל לבב", "אודך ה'", "תרננה שפתי כי אזמרה

טוב חסדך מחיים / נש

גרף אחד נסע עם מרכבתו עד לפריס, ירד מן המרכבה ונכנס לחנות אחת. כעבור שעה קלה יצא משם ובידו כליב זעיר, ובו ציפור קטנה. תמה העגלון: "נסיעה כה ארוכה, לחצות נהרות, יערות וארצות עבור ציפור כה קטנה?!" אזר עוז, ושאל את אדוניו. השיב לו הגרף: "זוהי לא סתם ציפור. שמה 'זמיר'!". העגלון עדיין לא הבין. הוא שב ושאל: "ומה מחירה?" ענה הגרף: "חמש מאות דינרים!"

תמה העגלון שבעתיים, ופנה לשוב לארצו. כשהגיע לביתו, אמר לאשתו: "אספר לך דבר פלא. אדונינו הגרף נסע עימי לצרפת, וקנה בפריס ציפור כה קטנה, בחמש מאות דינרים! אין זאת, אלא שטעמה טעם גן עדן! מה אומר לך... הרי האדם חי רק פעם אחת. אנו עמלים כה קשה כל ימינו, למה שלא נהנה פעם בחיינו?! הן חסכנו שלוש מאות דינרים, הבה נלווה עוד מאתיים ונטעם גם אנו טעם של גן עדן!"

אמר ועשה. בהזדמנות הראשונה נסע לפריס, וקנה את הציפור המופלאה, הביאה לביתו והורה לאשתו שתכין קדירה גדולה עם בצלים ובולבוסין, ותתן חצי ציפור לתוך הקדירה. ודאי ייתן בשרה טעם גן עדן בכל התבשיל, והם יאכלו וישבעו ממעדני נסיכים. היא עשתה כדבריו. כשגמרה, היא טעמה מן התבשיל... הוא היה לגמרי חסר טעם וריח. אמר לה בעלה: "אין זאת אלא, שאין לערבב טעם גן עדן בטעם בולבוסין. תצלי את החצי הנותר בפני עצמו". עשתה כן, והם ישבו לאכול. נגסו בבשר המועט, והנה טעמו כטעם סוליה ישנה... צמיג מריר ויבש...

חשכו עיני העגלון, "אוי לי ואלילי לי! את כל חסכוניי הוצאתי והלוואות נטלת, ולבסוף לא כלום!! אוילי לא ידענו להכין את התבשיל כראוי? אוילי יש איזה תבלין שעלינו להוסיף, וכך להציל את המצב??" קם ועלה לארמון הגרף, וסיפר: "ראיתי שאדוני קנה ציפור קטנה במחיר כה רב. קניתי אף אני ציפור כזאת, וביקשתי להרגיש את טעמו המיוחד. אולם כאשר בישלתי לא מצאתי בה כל טעם. לו הייתי קונה אווז בשני זהובים, היה ערב לחיך פי מאה מהציפור הזו!" צחק הגרף: "אי לך, שוטה ופתי! ציפור זו אינה לאכילה, אלא להתענג על זמירתה! אם לאכילה, יש גדולות ומפוטמות וערבות ממנה אלף מונים. אבל לשירה, אין כשירתה!"

את המשל הנ"ל סיפר רבי גדליה סילברסטון זצ"ל, והסביר: כמו שעגלון זה טעה בייעודה של הציפור, אנשים רבים טועים במטרת חייהם. הם חושבים שהחיים נועדו להתפתם בדישון עונג, ועל כן מהר מאד הם מתאכזבים. (הלא "כל ימינו מכאובים וכעס") ואין אדם מת וחצי תאוותו בידו...

ברב, לא לך נוצר האדם, האדם נברא עבור זימרתו! ואכן, זמירות אלו הופכות את החיים לעונג נפלא. אדם העסוק בשבח והודאה לה', ישיג שמחת חיים מופלאה ואמיתית. הוא ירגיש כמה כדאי ומענג לחיות בעולמו המיוחד כדי להרגיש את טוב ה' ואת אהבתו הנפלאה אליו. כדברי דוד המלך ע"ה: "כי טוב חסדך מחיים, שפתי ישבחונך" - שלהרגיש את חסדי ה' ולהודות עליהם עוד יותר חביב וחשוב לו מהחיים עצמם. כפי שמפרש המלבי"ם שם: "אחר שעיקר תכלית החיים וטובם הוא מה שיכול להודות לה', אם כן החסד הוא טוב מן החיים עצמם, כי על ידי החסד 'שפתי ישבחונך' שהיא תכלית החיים". בכך מגשים היהודי את ייעודו, ולשם כך הכל כדאי! (מעובד ע"פ הספר "מעין האמונה")

ווארט של הודיה

פירש ה"מצודות דוד" על הפס' בעזרא (ג,יא): "ויענו בהלל ובהודות לה'...":

"ויענו בהלל" - הרימו קול בהלל וכו' לומר כי טוב להודות לה' כי לעולם מושך חסדו על ישראל.